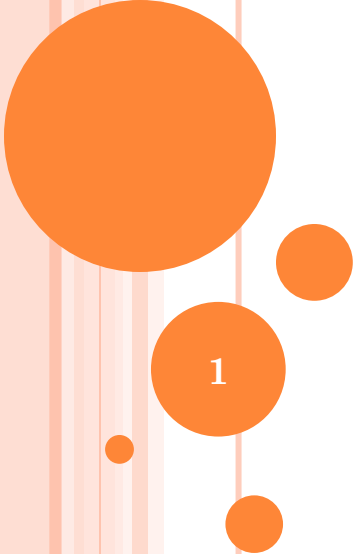

ΣΗΜΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑΣ (PROPAGANDA)

1

ΜΑΡΚΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΠΕ80

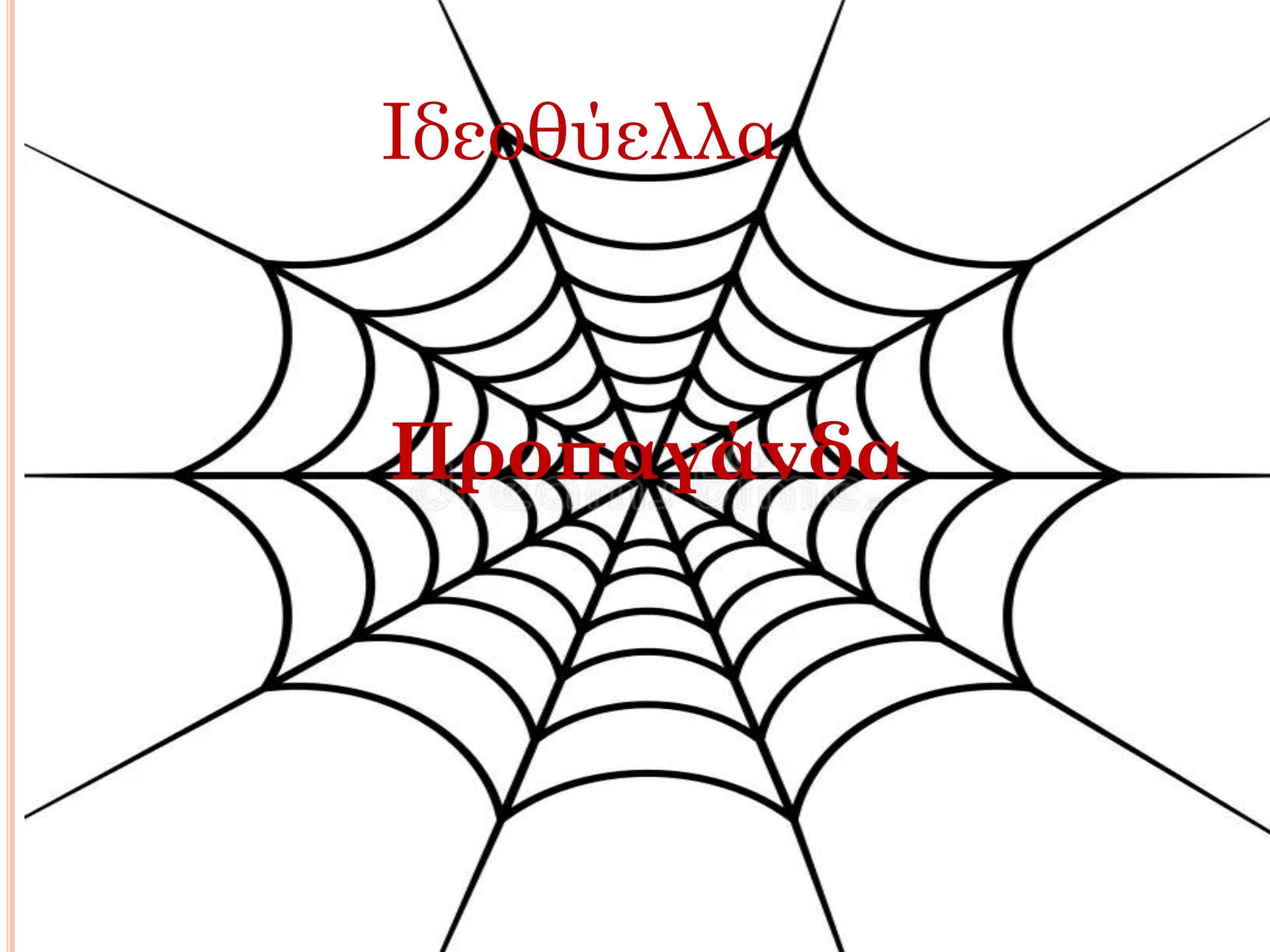
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΠΑΡΕΜΦΕΡΕΙΣ ΜΕ ΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

- Ενημέρωση
- Προπαγάνδα
- Διαφήμιση
- Μάρκετινγκ

Απευθύνονται στο κοινό αλλά επιδιώκουν ένα διαφορετικό σκοπό η κάθε μία.

ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΝΑ

- i. ορίζετε την έννοια της προπαγάνδας ως μέσο επικοινωνίας.
- ii. προσδιορίζετε τις διαφορετικές μορφές προπαγάνδας, (Λευκή, γκρίζα, μαύρη).
- iii. αναγνωρίζετε τις τεχνικές προπαγάνδας (επίκληση στο συναίσθημα, φόβος, παραπληροφόρηση, διαστρέβλωση γεγονότων υπερβολή)

Ιδεοθύελλα

Προπαγάνδα

Απάτη, δημαγωγία, πειθώ ή παραπληροφόρηση;

Στη ροή των χρόνων όλα αυτά έχουν μπλεχτεί ως μέσα **χειραγώγησης** προκειμένου να εξυπηρετήσουν συγκεκριμένους σκοπούς, συνθέτοντας διάφορες εκστρατείες **προπαγάνδας**.

Η λέξη "propaganda" απαντάται στο Αγγλικό Λεξικό της Οξφόρδης από το **1622**, όπου αναφέρεται στην ιταλική φράση "Congregatio de propaganda fide", που σημαίνει "συναθροισμός για τη διάδοση της πίστης".

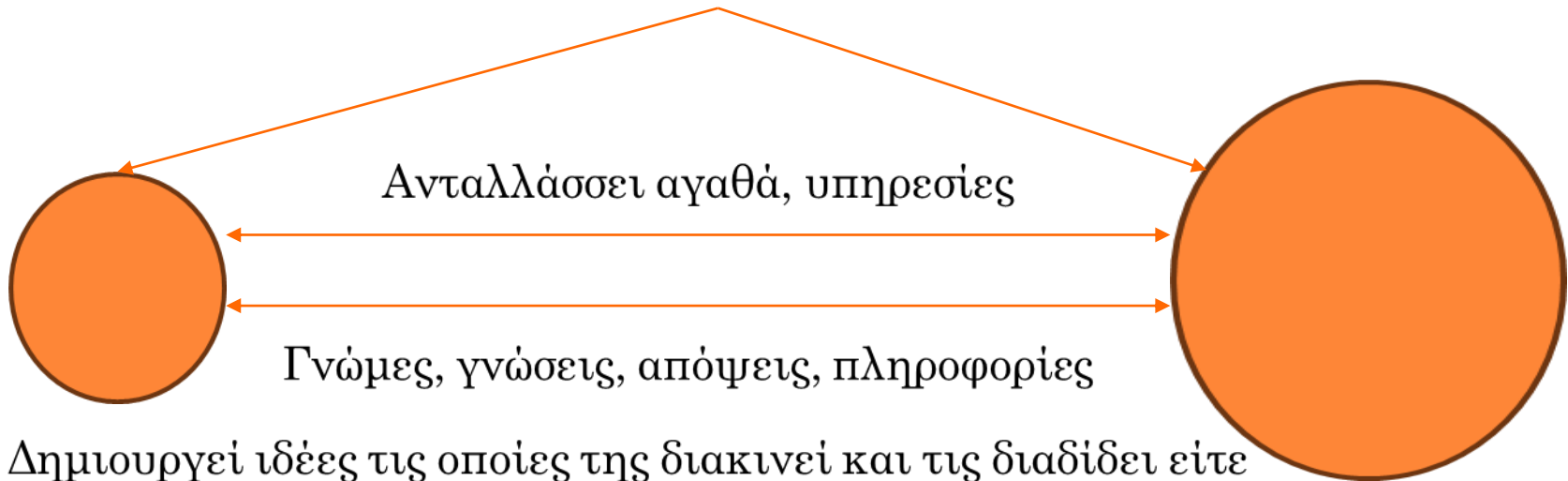
Τον αιώνα του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, η έννοια της προπαγάνδας εξελίχθηκε από τη θρησκευτική κατήχηση στην πολιτική **παραπληροφόρηση**, αντανakλώντας τη μετατόπιση της κοινωνικής εξουσίας από την εκκλησία στο κράτος.

Ο Αριστοτέλης είπε ότι άνθρωπος, είναι ον φύσει κοινωνικό και πολιτικό. Έτσι μόνο παρεμβαίνει στο γίγνεσθαι και το μεταβάλλει κοινωνικά, πολιτικά, οικονομικά και πολιτισμικά. Έτσι μόνο ικανοποιεί τις πολλαπλές ανάγκες του, επιβεβαιώνει ουσία την ύπαρξή του...

Συνύπαρξη

Δημιουργεί ιδέες τις οποίες της διακινεί και τις διαδίδει είτε για προσωπικό είτε για το κοινωνικό όφελος

Τι συμβαίνει όταν αυτό γίνεται με τρόπο συστηματικό και ελεγχόμενο προκειμένου να διαδώσει και να κατευθύνει συγκεκριμένες αντιλήψεις και ιδέες χρησιμοποιώντας θεμιτά και αθέμιτα μέσα;

Ο άνθρωπος είναι ικανός να πιστέψει το οτιδήποτε, αρκεί να του το θέσεις με έξυπνο τρόπο. Πάνω απ' όλα, δε χρειάζεται να λες την αλήθεια, παρά μόνο να ντύσεις όμορφα το ψέμα.

Το Πείραμα του Solomon Asch

Ποιος έχει ανάγκη το
εμβόλιο της γρίπης;

Η γρίπη μπορεί να
προσβάλει ακόμα και
υγιείς ανθρώπους.
Αξίζει το ρίσκο;

Εμβολιάσου τώρα.

Πληροφορίες για τον
αντιγριπτικό εμβολιασμό
μπορείς να αναζητήσεις:

στον οικογενειακό
σου γιατρό

σε κοντινό
φαρμακείο

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ
ΑΔΕΣΠΟΤΩΝ ΖΩΩΝ

"ΤΟ ΜΕΓΑΛΕΙΟ ΕΝΟΣ ΕΘΝΟΥΣ ΚΑΙ Η
ΗΘΙΚΗ ΤΟΥ ΠΡΟΟΔΟΣ ΚΡΙΝΟΝΤΑΙ ΑΠΟ
ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΠΟΥ ΣΥΜΠΕΡΙΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΑ
ΖΩΑ." - ΜΑΧΑΤΜΑ ΓΚΑΝΔΙ

ΠΑΝΩ ΑΠΟ 3
ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ
ΑΔΕΣΠΟΤΑ ΖΩΑ ΣΤΗΝ
ΕΛΛΑΔΑ ΜΑΣ
ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ!

ΛΕΥΚΗ
ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ

LIVE YOUR MYTH IN GREECE

ΕΠΙΚΛΗΣΗ
ΣΤΟ
ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑ

Ήπιες; Αποφάσισε ποιος θα σε πάει σπίτι.

(Κοινωνική διαφήμιση από την Ισλανδία)

Ιστορικά παραδείγματα

Κατά τη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, η Γερμανία δημοσίευσε τη Γερμανική Λευκή Βίβλο (γερμανικά: Das Deutsche Weißbuch) (1914). «Η γερμανική Λευκή Βίβλος για το ξέσπασμα του γερμανο-ρωσο-γαλλικού πολέμου» δημοσιεύθηκε για να δικαιολογήσει την είσοδό της στον πόλεμο. Το βιβλίο περιείχε επίσημα έγγραφα και ανακοινώσεις που υποστήριζαν τη θέση της Γερμανίας.

Ψυχρός πόλεμος

Σοβιετική Προπαγάνδα για την Πρόοδο
Ενίσχυση της εμπιστοσύνης στη
σοβιετική ιδεολογία.

Αφίσες που τόνιζαν την ανάπτυξη της
επιστήμης, όπως τη διαστημική κούρσα.
Χαρακτηριστικό είναι το μήνυμα που
συνόδευε εικόνες κοσμοναυτών: "Είμαστε
οι πρώτοι στο Διάστημα!".

Τεχνική: Χρήση πραγματικών
επιτευγμάτων για να ενισχυθεί η εθνική
υπερηφάνεια.

Παρουσίαση της Αμερικής ως ελεύθερης
και δημοκρατικής κοινωνίας, σε αντίθεση
με την καταπιεστική φύση της Σοβιετικής
Ένωσης

Εκδόσεις βιβλίων και αφίσες που
προωθούσαν τις ελευθερίες του αμερικανικού
τρόπου ζωής. Για παράδειγμα, αφίσες με
οικογένειες και φράσεις όπως "Freedom Isn't
Free".

Τεχνική: Αντιπαραβολή της ελευθερίας με την
καταπίεση, χωρίς διαστρέβλωση γεγονότων.

Γ
Κ
Ρ
Ι
Ζ
Α

I EAT MENTOS
DO YOU?

A. Einstein
WORLD-FAMOUS
SCIENTIST

11

ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ
ΑΠΑΤΗ

Βρετανική Ραδιοφωνική Προπαγάνδα στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο

Η Βρετανία χρησιμοποίησε το ραδιοφωνικό σταθμό *Soldatensender Calais*, ο οποίος παρουσιαζόταν ως γερμανικός σταθμός.

Ο σταθμός μετέδιδε φαινομενικά φιλικά μηνύματα προς τους Γερμανούς στρατιώτες, αλλά στην πραγματικότητα μετέδιδε υπονομευτικές πληροφορίες για τη ναζιστική ηγεσία.

•**Τεχνική:** Συνδυασμός αληθινών ειδήσεων και παραποιημένων πληροφοριών που στόχευαν να μειώσουν το ηθικό των Γερμανών στρατιωτών.

Γερμανική Προπαγάνδα κατά της Σοβιετικής Ένωσης στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο

Οι Ναζί κυκλοφορούσαν ψεύτικα προκηρύγματα στην Ανατολική Ευρώπη που υποτίθεται ότι προέρχονταν από Σοβιετικούς αντάρτες.

Αυτά τα προκηρύγματα περιείχαν απειλές και εκφοβιστικά μηνύματα προς τους ντόπιους πληθυσμούς για να τους στρέψουν κατά των Σοβιετικών.

•**Τεχνική:** Μίμηση του ύφους και της γλώσσας της Σοβιετικής πλευράς για να φαίνεται αξιόπιστο.

Η γκρίζα προπαγάνδα λειτουργεί κυρίως με την πρόκληση αμφιβολιών και τη διάσπαση της εμπιστοσύνης μεταξύ των εμπλεκόμενων πλευρών, κάνοντάς την ένα ισχυρό εργαλείο στις διεθνείς και εσωτερικές πολιτικές συγκρούσεις.

ΜΑΥΡΗ

«Η προπαγάνδα μας επέτρεψε να διατηρήσουμε την εξουσία, η προπαγάνδα θα μας δώσει τη δυνατότητα να κατακτήσουμε τον κόσμο». Αδόλφος Χίτλερ

LIBERATORS

ΦΟΒΟΣ
ΥΠΕΡΒΟΛΗ

“Operation Mincemeat” (1943)

Η Βρετανική αντικατασκοπεία άφησε το πτώμα ενός φανταστικού Βρετανού στρατιωτικού με ψεύτικα έγγραφα που «αποκάλυπταν» ψεύτικες στρατιωτικές κινήσεις.

Τα έγγραφα παραπλάνησαν τους Ναζί να πιστέψουν ότι οι Σύμμαχοι θα εισέβαλαν στην Ελλάδα και όχι στη Σικελία.

•**Στόχος:** Να αποπροσανατολίσει τους Γερμανούς και να τους αναγκάσει να κατευθύνουν τις δυνάμεις τους σε λάθος μέρη.

Σοβιετική Προπαγάνδα για την Υποκίνηση Αμφισβήτησης στις ΗΠΑ

Κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου, η Σοβιετική Ένωση διασκόρπισε παραπλανητικές πληροφορίες για να **υπονομεύσει την εμπιστοσύνη των Αμερικανών στο δικό τους κράτος.**

Η εξάπλωση της φήμης ότι ο Δρ. Μάρτιν Λούθερ Κινγκ είχε σχέσεις με κομμουνιστικές ομάδες, με στόχο να αποδυναμωθεί το κίνημα των πολιτικών δικαιωμάτων.

•**Στόχος:** Να δημιουργήσει διχασμό στις Ηνωμένες Πολιτείες.

“Πολυτεχνείο και Μαύρη Προπαγάνδα” (Ελλάδα, 1973)

Η χούντα στην Ελλάδα προσπάθησε να παρουσιάσει την εξέγερση του Πολυτεχνείου ως έργο ξένων πρακτόρων.

Κυκλοφόρησαν φήμες ότι οι φοιτητές καθοδηγούνταν από ξένες δυνάμεις για να υπονομεύσουν την πατριωτική κυβέρνηση.

•**Στόχος:** Να μειωθεί η λαϊκή υποστήριξη στην εξέγερση και να ενισχυθεί η δικαιολογία για καταστολή.

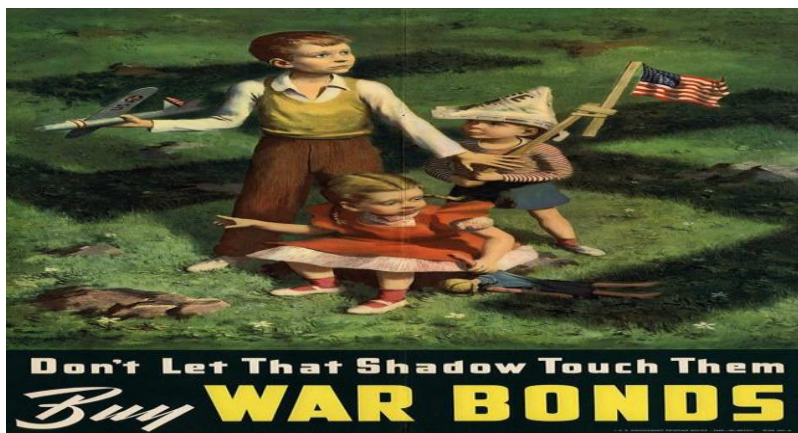
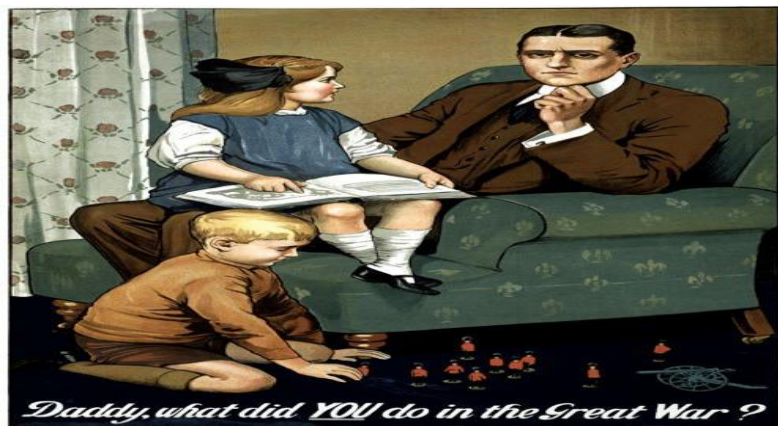

Το 1978, 914 πιστοί της αίρεσης του Ναού του Λαού πέθαναν στη ζούγκλα της Γουιάνας, στη Νότια Αμερική μεταξύ αυτών και παιδιά τα οποία δολοφονήθηκαν από τους ίδιους τους γονείς. Τα περισσότερα μέλη της αίρεσης **πείστηκαν να προχωρήσουν σε μια «επαναστατική αυτοκτονία» για να «οικοδομήσουν έναν ιδανικό κόσμο»**

ΕΠΙΚΛΗΣΗ ΣΤΟ

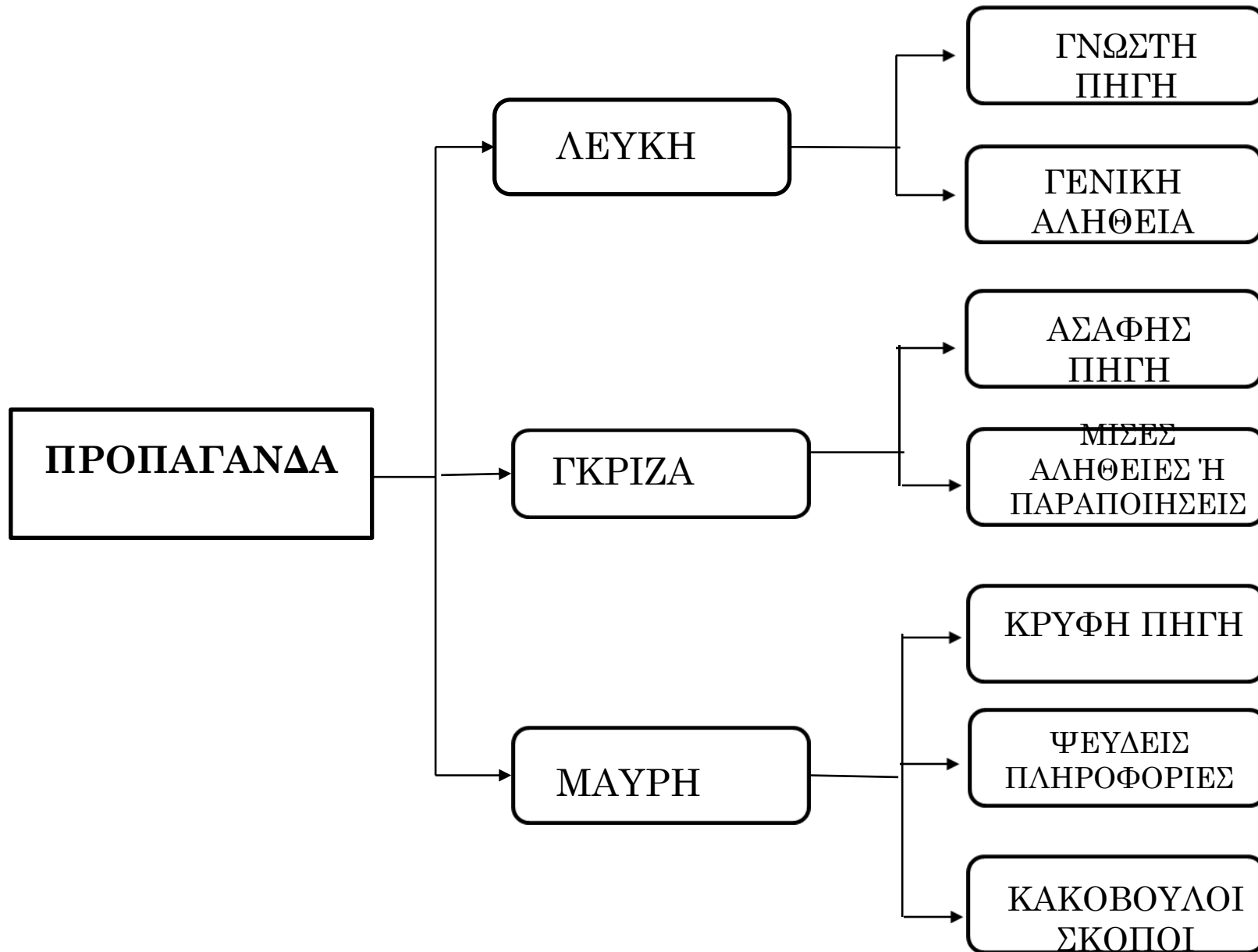
ΣΥΝΔΙΕΣΘΗΜΑ

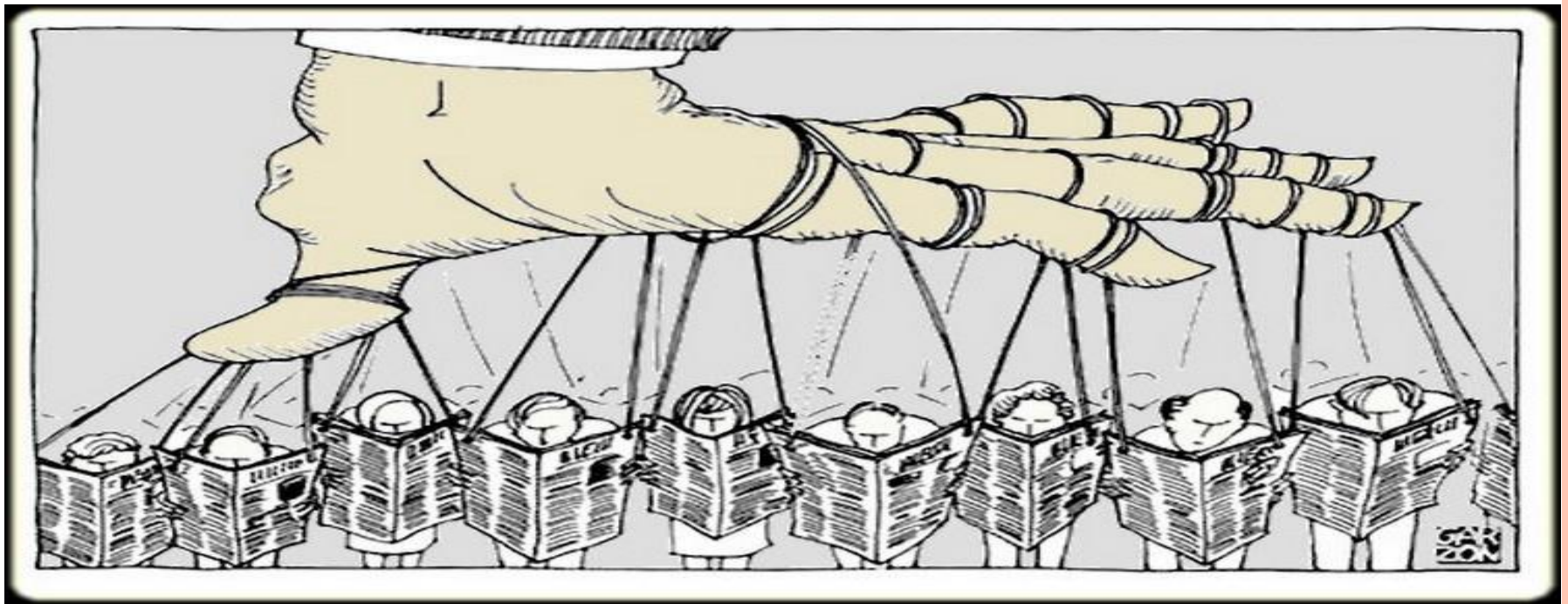
Χρησιμοποιήθηκε και το **Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο** προκειμένου να προσελκύσει να καταταγούν στο στρατό άνδρες με οικογένειες και παιδιά. **Στόχος ήταν η περηφάνια των ανδρών στο εξής πολύ απλό μοτίβο: τι θα πουν τα παιδιά σου αν μάθουν ότι ΕΣΥ δεν βοήθησες στον εθνικό στόχο;**

Ένα από τα πιο «επιτυχημένα» μηνύματα της περιόδου του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου ήταν η πρόσκληση για **αγορά Κρατικών Ομολόγων**, δηλαδή **ομολόγων Πολέμου**. Ακολουθώντας μεθόδους προπαγάνδας, βλέπουμε τρία παιδάκια με την αμερικανική σημαία ανά χείρας να «κινδυνεύουν» από τη σκιά της σβάστικας που απλώνεται πάνω τους. Για να σωθούν τα παιδάκια αυτά, οι πολίτες πρέπει να αγοράσουν Ομόλογα Πολέμου. Απλό!

Εννοιολογικός Χάρτης

Προπαγάνδα

Είναι η λειτουργία επικοινωνίας ενός ατόμου ή μιας ομάδας και του κοινού, η οποία έχει σκοπό τη **διάδοση, με τρόπο συστηματικό, ιδεών αντιλήψεων ή θεωριών με τη χρήση θεμιτών ή αθέμιτων μέσων**, ώστε το κοινό να διαμορφώσει μια συγκεκριμένη τάση ή κατεύθυνση.

Με τη δύναμή της ως
οργάνου έχουν γίνει
κοινωνικές επαναστάσεις,
πόλεμοι, ανατροπή
πολιτικών συστημάτων,
συγκρούσεις οικονομικές,
πολιτικές θρησκευτικές

Διαμορφώνει
αντιλήψεις
ανθρώπων, κοινωνιών,
κρατών.

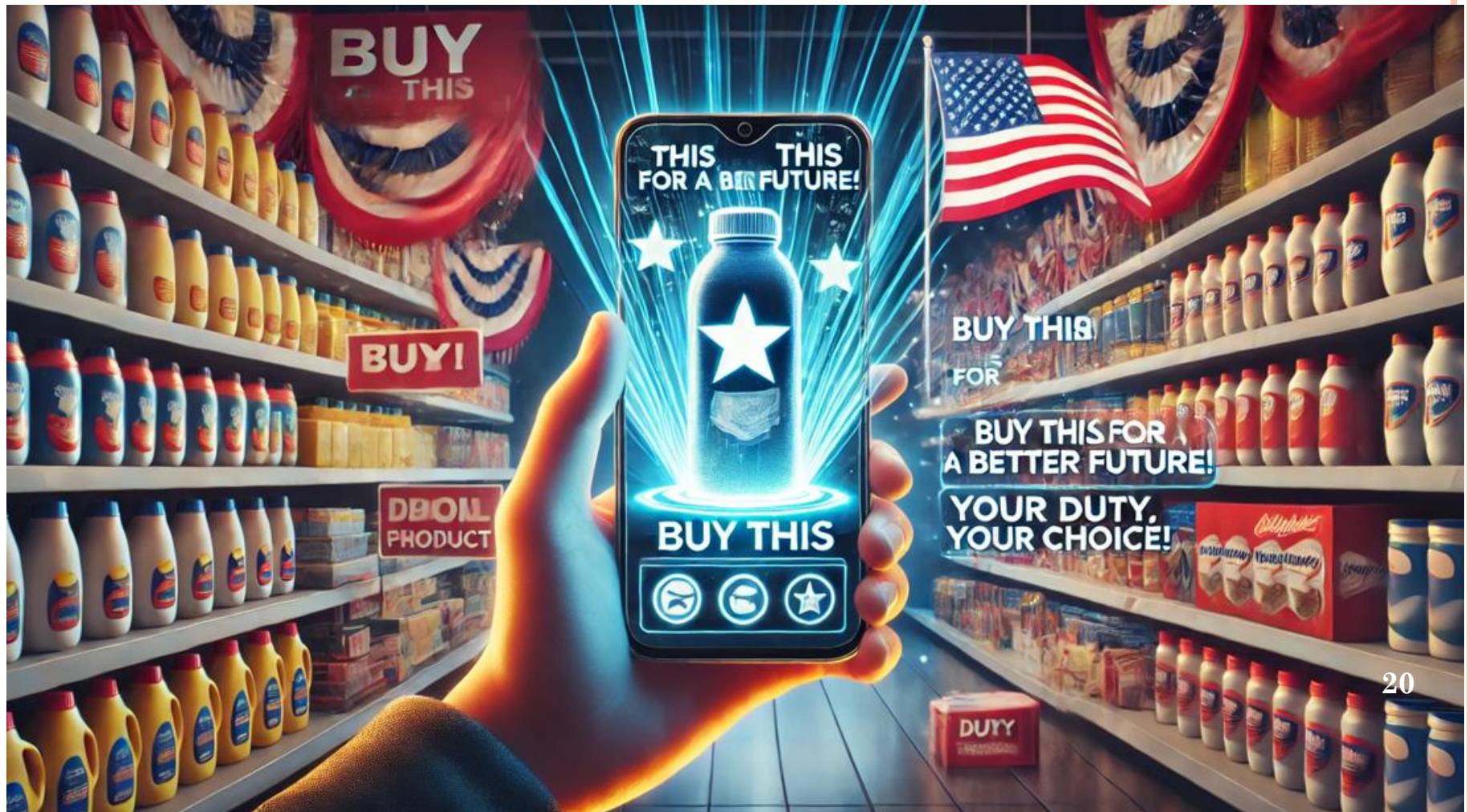
ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ

Στόχος της να
αλλάξει όλο το είναι
του ανθρώπου,
πνευματικό ηθικό
και ψυχικό

Χρησιμοποιεί διάφορα
επινοήματα, διαστρεβλώνει,
αποσιωπά ή κατασκευάζει
γεγονότα και παρουσιάζει
πληροφορίες με τρόπο
μονόπλευρο χωρίς αντίλογο.

Η κάθε ομάδα θα δημιουργήσει μια ψηφιακή αφίσα μέσω της πλατφόρμας <https://www.canva.com/dream-lab> η οποία να εμπεριέχει στοιχεία προπαγάνδας, όπως το παράδειγμα. .

1. Χρησιμοποιήστε ένα από τα είδη της προπαγάνδας (λευκή γκρίζα, μαύρη)
2. Χρησιμοποιήστε βασικά στοιχεία προπαγάνδας (σύμβολα, χρώματα, συναισθηματική γλώσσα)
3. Η αφίσα σας πρέπει να περνά ένα ισχυρό μήνυμα χωρίς πολλές λέξεις.

SALES

